

van mens tot mens

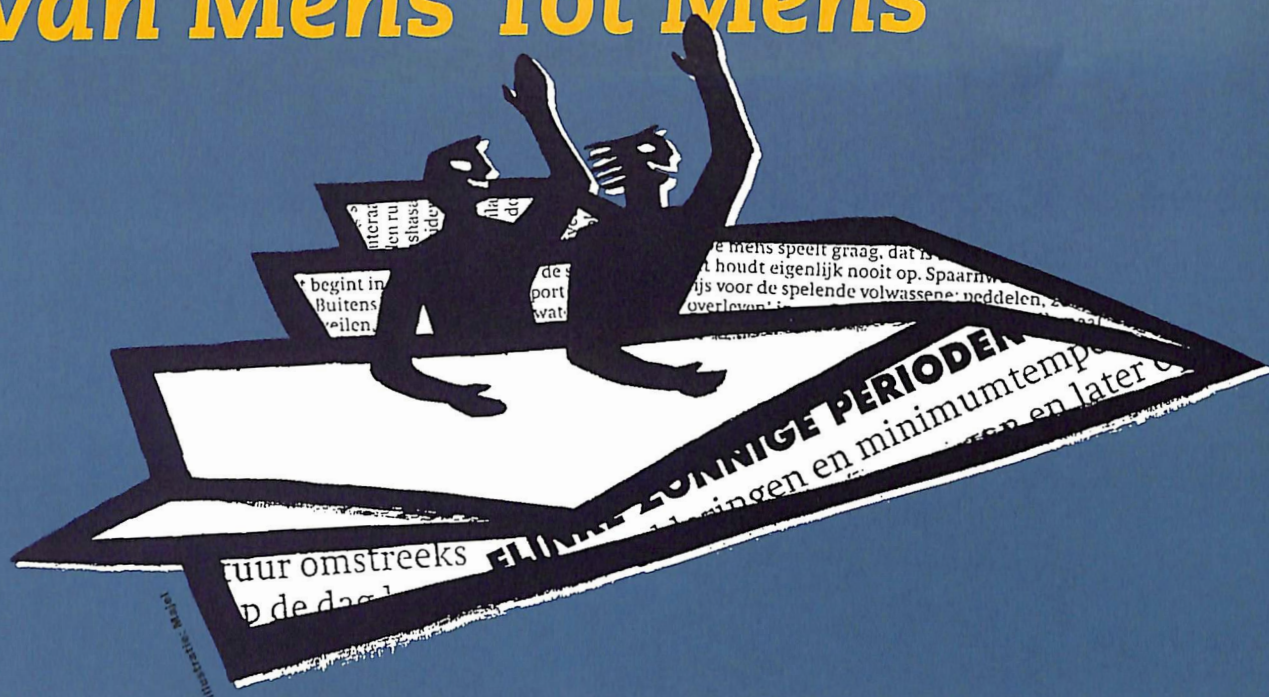
VKM

- **Maatjes** voor en van elkaar
- **Nooit te oud** om te leren
- **Humanitas** onmisbaar in de grote stad

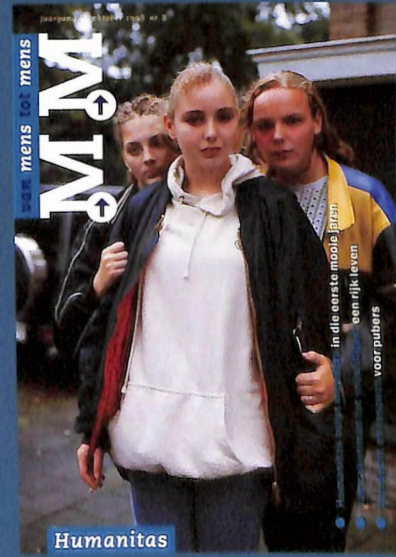
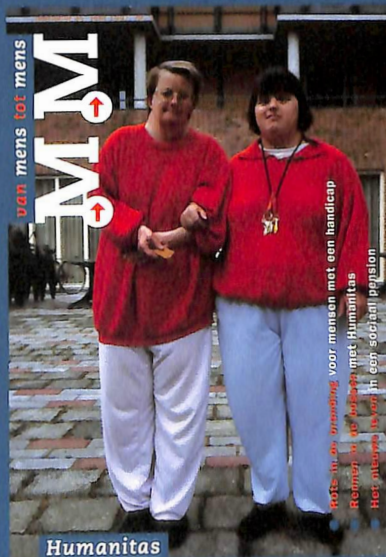
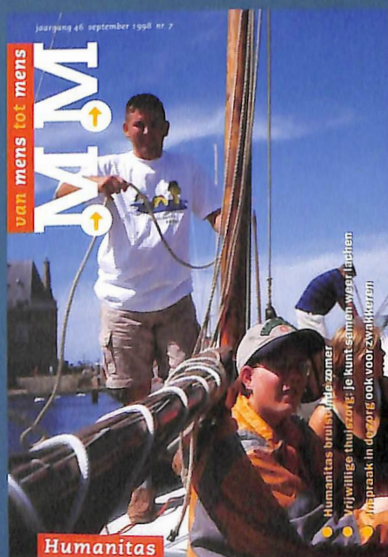
Humanitas

➔ Ook vrijwilligers krijgen Van Mens Tot Mens

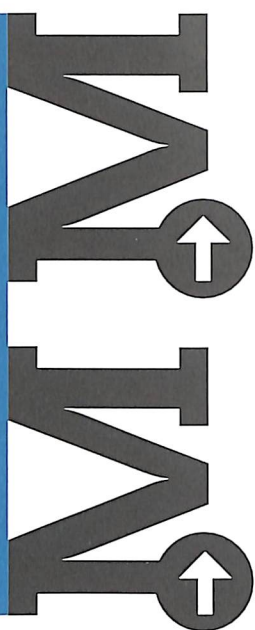
➔ Naast de leden en donateurs van Humanitas ontvangen ook alle vrijwilligers van Humanitas tien keer per jaar Van Mens tot Mens. Het is van belang dat iedereen op de hoogte wordt gehouden van alle activiteiten en al het nieuws van Humanitas. Elke afdeling van Humanitas kan de namen en

adressen van haar vrijwilligers aan de redactie doorgeven. Alle vrijwilligers zullen dan zo spoedig mogelijk in het lezersbestand worden opgenomen. Vrijwilligers die nog geen Van Mens tot Mens ontvangen kunnen hiervoor contact opnemen met hun afdeling.

Humanitas

➔ Voor meer informatie
redactie Van Mens Tot Mens
☎ 020 · 5231100

6

4

4 Humanitas Nieuws

Bloeiende projecten vragen nieuwe vrijwilligers.

6 Nooit te oud om te leren

Oudere allochtone vrouwen storten zich met behulp van Humanitas gretig op de Nederlandse taal.

8 'De ogen lachen weer'

Ramon Dest coördineert het project Gered Gereedschap, bedoeld voor langdurig werklozen.

10 Een maatje voor iedereen

De maatjesprojecten van Humanitas blijken een beproefd recept voor iedereen die vatbaar is voor sociaal isolement.

12 Dagboek van een vrijwilliger

Mw. A. van Gestel, bezoekgroep gedetineerden.

13 Zusters

Nieuws van zusterorganisaties van Humanitas.

14 Het Moment

Vrijwilligersdag Home-Start.

15 Afdeling

Haagland onmisbaar in grote stad.

16 Agenda

17 Organisatie

Nieuws voor kader en bestuurders.

18 Postbus 71 Vraag

Mr. Ton van den Brink beantwoordt vragen van lezers.

17

Gratis medicijn

Aan bijna elke stamtafel is men het erover eens: de samenleving wordt killer, men interesseert zich niet meer voor elkaar. Wetenschappers, journalisten en andere deskundigen roepen vaak hetzelfde. De aanwijzingen voor de verkillig liggen voor het oprapen, zo lijkt het. Buurt, familie, relaties, ze zouden minder belangrijk zijn geworden. Men zou meer belangstelling hebben voor de eigen carrière en ambities. Maar laten we vooral realistisch blijven. Ik geloof er absoluut niet in dat mensen zich minder voor elkaar interesseren. Integendeel, ik denk dat mensen onverminderd de vurige behoefte hebben om iets met elkaar te delen. Die behoefte neemt volgens mij alleen maar toe, juist omdat het onderhouden van relaties moeilijker is geworden. Dat is geen kwestie van desinteresse, maar van moderne technologie. Die maakt het mogelijk om soms wel vijftig kilometer van huis te werken. En omdat het zo gemakkelijk is om ver weg te gaan werken verhuizen we ook sneller, weg uit de vertrouwde omgeving. Daarnaast hebben faciliteiten als telefoon, fax en computer het mogelijk gemaakt om te communiceren zonder dat je nog mensen ziet of zelfs maar spreekt. Denk maar aan Internet: je kunt via de computer hele verhalen afsteken zonder zelfs maar een woord te zeggen. De mogelijkheden zijn er en daar maken we gebruik van. Het bemoeilijkt het onderhouden van relaties omdat er minder tijd, menselijke aandacht en contact is. Een beetje hulp daarbij kan geen kwaad. De maatjesprojecten van Humanitas, waarbij een vrijwilliger een vriendschappelijke relatie aangaat met iemand met een psychiatrisch verleden, blijkt ook voor andere doelgroepen heel effectief, variërend van daklozen tot gezinnen met jonge kinderen. En laten we alstublieft niet beginnen over hulp aan zwakkeren, want vatbaar voor eenzaamheid zijn we allemaal. De beste remedie: aandacht, vriendschap en warmte. Een gratis medicijn dat je krijgt door het te geven.

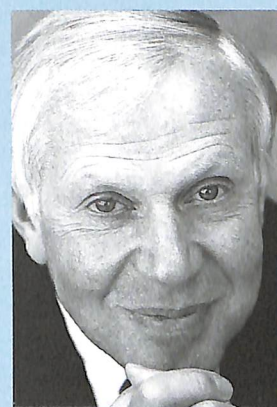

Foto: Bob Bronshoff

George Brouwer

voorzitter Humanitas

Jaargang 47 mei 1999 nr. 4

Van Mens Tot Mens is het tijdschrift van Humanitas, vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw.

Humanitas

Zorghotels Groningen

Wil Hoek heeft tijdens de opening van het Gasthuis Groningen, een tehuis voor terminale patiënten, een pleidooi gehouden voor zorghotels in de noordelijke hoofdstad. Hoek is districtsmanager van Humanitas in het noorden van het land en voorzitter van de plaatselijke Stedelijke Stuurgroep Vrijwillige Thuiszorg. Een zorghotel zou een ideale opvangplaats kunnen zijn voor chronisch zieken, demente ouderen of mensen die ontslagen zijn uit een ziekenhuis maar thuis geen familie hebben die tijdelijke zorg op zich neemt. In het zorghotel zouden zij kunnen worden opgevangen door vrijwilligers.

Eenzaamheidsproject Tilburg

De afdeling Midden-Brabant is gestart met een eenzaamheidsproject in de Tilburgse wijk Reeshof. De eerste vrijwilligers

zijn begonnen. Het opbouwwerk in de Noord-Brabantse stad vroeg of Humanitas actie op dit punt wilde ondernemen. 'Dan kun je toch eigenlijk geen nee zeggen', aldus bestuurslid H. Bongaards van de afdeling Midden-Brabant. Reeshof is een groeiende wijk en er kwamen veel signalen dat vooral ouderen dreigden te vereenzamen. Velen durven de deur niet meer uit en daardoor blijven zij in toenemende mate verstoken van sociale contacten.

Kinderpostzegels voor Home-Start

De Stichting Kinderpostzegels Nederland heeft een bedrag van 10.000 gulden overhandigd aan het project Home-Start Gouda, een initiatief van de afdeling Midden-Holland van Humanitas. Het in maart gestarte project ondersteunt met behulp van erva-

ren vrijwilligers ouders van jonge kinderen. De donatie van de Stichting Kinderpostzegels komt op een moment dat Home-Start in de lift zit. Steeds meer afdelingen starten met projecten Home-Start. In Gouda zijn inmiddels veertien vrijwilligers actief. Humanitas mikt op twintig vrijwilligers in Gouda aan het eind van dit jaar.

Humanitas tegen racisme

Humanitas heeft dit voorjaar in Westervoort deelgenomen aan een fakkeloptocht tegen racisme. Het jaarlijks terugkerend evenement is een protest tegen wereldwijde onverdraagzaamheid. Het thema was *Herken je medemens*. In het weekend voorafgaand aan de optocht verkochten vrijwilligers in het winkelcentrum lampions en fakkels voor een gulden per stuk. Uit onderzoek blijkt dat in Europa racisme en vreemdelingenhaat toenemen. Nederland vormt daarop geen uitzondering.

Alkmaarse mantelzorg naar Humanitas

Het Steunpunt Mantelzorg in Alkmaar is verhuisd van de Regionale Thuiszorg naar de Vrijwillige Thuiszorg van Humanitas. De thuiszorg heeft besloten niet langer onderdak te verlenen aan de hulpverlening aan mantelzorgers omdat zij zich wil concentreren op haar kerntaken. De stap naar Humanitas is logisch omdat zowel de mantelzorg als de vrijwillige thuiszorg van Humanitas subsidie krijgen uit hetzelfde potje (regeling coördinatie vrijwillige thuiszorg). Het Steunpunt Mantelzorg toonde zich in eerste instantie beduusd over de verhuizing. Maar, zo beklemtoonde de organisatie, op de directe hulpverlening zal het geen invloed hebben. De organisatie ziet ook een voordeel in het samengaan: het is via de vrijwillige thuiszorg van Humanitas gemakkelijker om een vrijwilliger te regelen.

OWOG in Alkmaar

De afdeling Alkmaar heeft in samenwerking met de ouderenbonden voor de veertiende keer vier gespreksbijeenkomsten georganiseerd voor ouderen onder de noemer Over Wonen van Ouderen Gesproken (OWOG). OWOG is een initiatief van Humanitas en is bedoeld om ouderen zelf te laten meedenken over optimalisatie van de eigen woonomgeving. Tijdens een aantal bijeenkomsten wordt de nodige informatie gegeven, waarna ouderen zelf in groepsverband een aantal actiepunten kunnen bepalen. In de eerste bijeenkomst konden

Opening Home-Start Walcheren

Op donderdag 15 april is Home-Start Walcheren van start gegaan. Het project werd feestelijke geopend door wethouder Poppe van Vlissingen. Gedeputeerde Coppoolse deelde de eerste certificaten uit aan de vrijwilligers. Home-Start is een project waarbij vrijwilligers die ervaring hebben met het opvoeden van kinderen, praktische opvoedingsondersteuning en vriendschap bieden aan gezinnen met jonge kinderen. Home-Start Walcheren is een samenwerkingsverband tussen Humanitas district Zuid-west en de Stichting Scoop en wordt gefinancierd door de provincie Zeeland, de gemeenten Middelburg, Vlissingen en Veere. Humanitas, Stichting Scoop en een aantal fondsen. Humanitas is druk bezig om vrijwilligers te interesseren.

■ Mantelzorgers doen veel voor hun hulpbehoevende familie of vrienden.

Foto: Henk Thomas

Countrydansen in Warnsveld

● Humanitas op de dansvloer? In Warnsveld kunnen bewoners van het verzorgingshuis van Humanitas voortaan met de beentjes van de vloer. Er is een speciale groep voor minder validen die willen countrydansen. Vier mensen hebben zich al aangemeld. Countrydansen wordt snel populair in heel Nederland, maar het tempo van bestaande dansgroepen ligt voor ouderen en minder validen te hoog. Daarom hebben twee enthousiastelingen uit Eefde het initiatief genomen voor een aangepaste dansgroep. Het verzorgingshuis van Humanitas in Warnsveld is ook van de partij. De bewoners zijn uitgenodigd om mee te doen. Voor meer informatie: 0575 · 546 209.

de aanwezigen een videofilm bekijken waarin verschillende woonvormen werden getoond. Op de tweede middag stonden veiligheidsaspecten op het programma. Ook was er voorlichting over mogelijkheden van thuiszorg. In de derde bijeenkomst gaven woningbouwcorporaties act de presence en in de laatste bijeenkomst discussieerden de deelnemers onderling over persoonlijke omstandigheden en wensen.

Zorgmanager van het jaar

● Hans Becker, directeur van Stichting Humanitas Rotterdam, is in maart gekozen tot zorgmanager van het jaar. Tijdens het openingscongres van de Medica ontving hij de Zorg Visie Excelence Trofee: een marmeren zuil die voor de vijfde keer werd uitgereikt. Becker ontving de wisseltrofee vanwege zijn vooruitstrevende ideeën op het gebied van de zorg. Becker geldt als grondlegger van levensloopbestendige woningen van Humanitas in Rotterdam, wonin-

■ In het hele land heeft Humanitas behoefte aan nieuwe vrijwilligers.

gen die gemakkelijk zijn aan te passen aan de zorgvraag van de bewoners. Ouderen die daar wonen hoeven later niet meer te verhuizen als zij meer zorg nodig hebben. Becker werd geselecteerd uit een groep van 35 topmanagers in de gezondheidszorg.

Veiligheid in Rotterdam

● Humanitas in Rotterdam is begonnen aan een project om de veiligheid van bewoners te vergroten. Uit onderzoek aan de Universiteit Twente blijkt dat mensen zich onveiliger voelen naarmate zij ouder worden. De projectgroep Veilig in Rotterdam heeft een werkgroep samengesteld waarin ook Humanitas zitting heeft, samen met GGD, de politie, het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de Centrale Organisatie Samenwerkende Ouderenbonden. Deze werkgroep zal de komende tijd de woon- en leefsituatie van ouderen onderzoeken. Aan de hand van de uitslagen zullen oudere bewoners van gerichte adviezen worden voorzien die het gevoel van veiligheid moeten vergroten.

Wonen bij Humanitas in Hoogvliet

● Ouderen in Hoogvliet zijn in overleg met de Stichting Humanitas Rotterdam over de in de aanbouw zijnde levensloopbestendige woningen daar. De Ouderen Advies Raad van Hoogvliet vindt dat een deel van de wooncomplexen gereserveerd moet blijven voor plaatselijke ouderen. Ouderen die in levensloopbestendige woningen wonen hoeven nooit meer te verhuizen, omdat hun woningen kunnen worden aangepast aan hun zorgbehoeften. De reeds bestaande levensloopbestendige woningen van Humanitas in Rotterdam zijn populair en trekken belangstellenden uit het hele land.

Foto: Henk Thomas

■ Humanitas in Assen vraagt vrijwilligers voor het opa- en oma/oom- en tanteproject. Dit project is voor kinderen die niet even naar opa en oma of oom en tante kunnen. Vrijwilligers kunnen zich aanmelden als stand-in opa en oma of oom en tante. Meer informatie: Gretha Jonkers, telefoon 0592 · 414667.

■ De afdeling Eemland vraagt vrijwilligers voor het project Vriendschappelijk Huisbezoek in Amersfoort. Het project is bedoeld voor mensen die om wat voor reden ook behoefte hebben aan regelmatig bezoek en een goed gesprek of een wandeling. Informatie: Humanitas afdeling Eemland, telefoon 033 · 479 0840 (maandag en woensdag van 9.00 tot 15.00 uur).

■ De afdeling Eemmond zoekt vrijwilligers voor het afdelingsbestuur. Eemmond houdt zich vooral bezig met vrijwilligerswerk voor kinderen, dementerenden, ouderen en jong gehandicapten. De afdeling is bezig haar activiteiten uit te breiden. Meer informatie bij Geke Moleman: telefoon 0590 · 432 530.

■ De afdeling Zutphen-Warnsveld is onlangs begonnen met een project Steun bij Verliesverwerking. Meer informatie: 0575 · 511 404 (Nel Jansen) of 0575 · 514 932 (Yvonne van der Houwen).

■ In Beilen neemt de plaatselijke afdeling van Humanitas deel aan een nieuw maatjesproject voor (ex-)psychiatrische patiënten. Die hebben vaak moeite om zich onder de mensen te mengen. Iedere vrijwilliger wordt gekoppeld aan een vaste cliënt. De bedoeling is dat ze samen regelmatig iets doen wat ze beide leuk vinden. Meer informatie: 0592 · 334 748.

■ In Rijswijk zoekt Humanitas vrijwilligers die mensen met een licht verstandelijke handicap kunnen begeleiden bij zelfstandig wonen. Het gaat om hulp bij het voeren van de administratie of het organiseren van de huishouding. Meer informatie: 070 · 364 1731 (Liesbeth van der Bosch).

Ruggesteun in Den Haag

● De afdeling Haagland is in de Haagse wijk Moerwijk begonnen met het project Ruggesteun. Dat is gericht op de ondersteuning van mantelzorgers. Dat zijn familie of vrienden die een structureel deel van de zorg van zieken of zorgbehoevenden op zich nemen. Een groot probleem van mantelzorgers is dat de continue steun aan de hulpbehoevende relatie te zwaar wordt. Vrijwilligers van het project Ruggesteun bieden de mantelzorgers daarom een helpende hand. Eén keer per week komen zij op bezoek om informatie te geven over hulporganisaties, formuleren in te vullen of gewoon te praten. Een andere belangrijke taak van de vrijwilligers is om te kijken of hulp van de betaalde zorg nodig is. Het project in Den Haag is vorig najaar opgezet. Het Zorgkantoor zorgt voor financiering. Humanitas werkt samen met de Thuiszorg en de Zonnebloem.

ALLOCHTONE VROUWEN IN NEDERLAND

■ Dankzij de lessen van het project **samen** staan veel allochtone vrouwen nu vol zelfvertrouwen in de maatschappij.

‘Beter om onafha

‘NEDERLANDERS KUNNEN ZICH NIET VOORstellen hoe moeilijk het is om op een fiets te rijden. Hier leren kinderen het als ze heel jong zijn, maar wij beginnen pas na ons veertigste. Toch is het belangrijk; met de fiets kun je snel en gemakkelijk ergens naar toe. Fietsen zorgt ervoor dat je ergens komt en dat is juist het doel van het project.’ Rabia Bouaziz komt uit Marokko maar woont nu 23 jaar in Hoogezand. Zij is één van de deelnemers aan het project **samen** (Sociale Activering Migranten-vrouwen), dat bedoeld is om allochtone vrouwen wegwijs te maken in de Nederlandse samenleving. In dit project werkt de afdeling Hoogezand-Sappermeer van Humanitas samen met de welzijnsorganisatie Prisma en het Noorderpoortcollege, een instelling voor volwasseneneducatie. Zelfvertrouwen en zelfredzaamheid

staan hoog in het vaandel. Eén van de onderdelen van het project is het leren van de Nederlandse taal. Ook kunnen de deelnemers leren fietsen, een cursus die voor veel hilariteit zorgt, zegt Rabia.

Ondanks de vrolijke noot is de cursus heel serieus. ‘In ons geboorteland was het geen traditie dat vrouwen naar school gingen’, zegt Ayse Darar, die al zeventien jaar in Nederland woont.

Schoolervaring

‘Nu is er gelukkig veel veranderd, maar als je zonder schoolervaring naar Nederland komt is het erg moeilijk om de Nederlandse taal te leren. Toch is dat belangrijk. Het is niet goed om als volwassene en als moeder afhankelijk te zijn van je kinderen. Je moet het zelf kunnen.’

Zowel Ayse als Rabia nemen deel aan

samen vanaf de start in 1997, evenals Nazife Bayraktar die al 23 jaar in Nederland woont. Allochtone vrouwen leren om zichzelf te kunnen redden in Nederland. Er zijn verschillende mogelijkheden: thuis les krijgen, in het verenigingsgebouw deelnemen aan de conversatiegroep, in hetzelfde gebouw taalles krijgen of les nemen op het Noorderpoortcollege.

Ayse neemt deel aan de conversatiegroep, terwijl Nazife is doorgestroomd naar het Noorderpoortcollege. Rabia is in vergelijking met de twee vrouwen al een stap verder. Zij is een van de bemiddelsters van **samen**. In haar bezigheden als buurtmoeder in het opstapproject en als lid van de lokale Marokkaanse Vrouwen groep legt zij contact met andere vrouwen om ook hen te bewegen deel te nemen. ‘Het allerbelangrijkste is dat al-

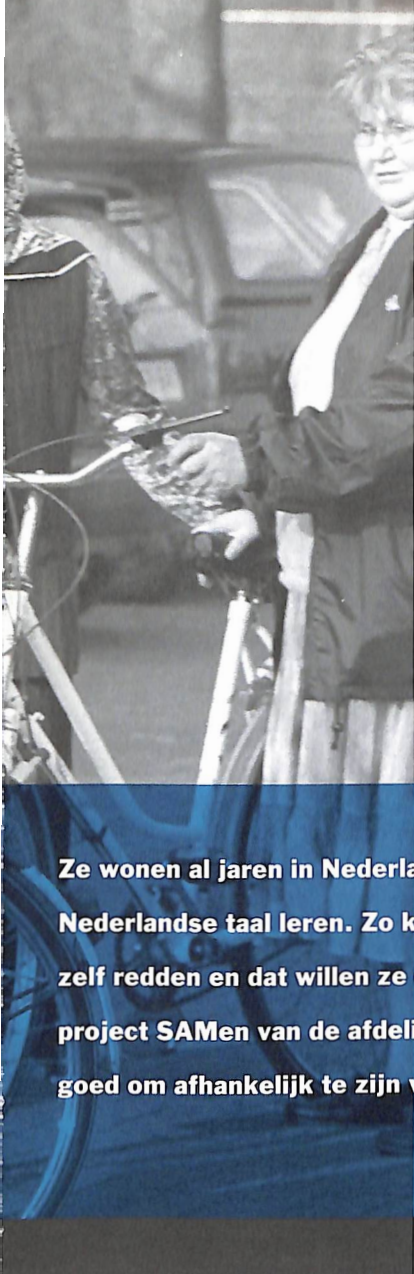

Foto: Omke Oudemans

Ze wonen al jaren in Nederland, komen van ver en willen dolgraag de Nederlandse taal leren. Zo kunnen oudere allochtone vrouwen zichzelf redden en dat willen ze ook. Humanitas schiet ze te hulp met het project SAMen van de afdeling Hoogezand-Sappermeer. 'Het is niet goed om afhankelijk te zijn van je kinderen. Je moet het zelf kunnen.'

BAMBER DELVER

afhankelijk te zijn'

allochtone vrouwen genoeg zelfvertrouwen krijgen om te gaan leren. Ze zijn het van oudsher niet gewend voor zichzelf op te komen en vinden zichzelf niet waardevol genoeg om les te nemen. Hun eerste argument om niet deel te nemen aan het project is dat vrouwen niet zouden behoren te leren. Dat gebeurde vroeger niet, zeggen ze. Dat weet ik, antwoord ik dan. Dat was vroeger, maar in ons geboorteland is veel veranderd. Turkije en Marokko zijn moderner geworden, tegenwoordig gaan ook vrouwen naar school. Dat weten de meeste vrouwen niet omdat ze al zo lang in Nederland wonen.

Te oud

Vrouwen voeren soms ook het argument aan dat zij zich te oud vinden om nog te gaan leren. Maar dat is onzin, zeg ik dan.

Niemand is te oud om te leren. Hun derde argument is dat het al die tijd goed is gegaan, ook al kennen zij geen Nederlands. Hun kinderen vertalen alles, waarom moeten zij als moeder dan opeens de Nederlandse taal gaan leren? Mijn reactie is: omdat het niet goed is dat kleine kinderen als volwassenen moeten leven. Van oudere kinderen horen we vaak dat hun vader en moeder zich te afhankelijk van hun kinderen hebben gemaakt. Ik vind dat de vrouwen dit moeten begrijpen. Als je bijvoorbeeld als ouders naar school gaat om iets met leerkracht te bespreken, hoor je niet afhankelijk te zijn van je kind. Als je boodschappen wilt doen, hoor je dat als zelf te kunnen. Daar

ben je volwassene voor. Het is beter onafhankelijk te zijn. Bovendien weigeren de kinderen op een gegeven moment om je nog te helpen. Ook zij groeien op gaan de deur uit en wat moet je dan als ouder? Thuisblijven?'

De bemiddeling door vrouwen zoals Rabia werpt vruchten af. Inmiddels nemen zo'n 75 vrouwen deel aan de verschillende onderdelen van het samenproject. Steeds meer van hen stromen door naar de volwasseneneducatie die op het Noorderpoortcollege wordt gegeven. Anderen nemen deel aan de vele sociale activiteiten.

De uit Turkije afkomstige Nazife krijgt zes maal per week les op het college. De dagelijkse lessen stellen haar in staat beter Nederlands te leren, vertelt ze. 'Hoe vaker ik les krijg, hoe beter het gaat.

Stap voor stap

Deelname aan het project ontwikkelt zich stap voor stap. Allereerst kun je thuis les krijgen. Durf je ook buiten je huis naar les te gaan, dan is dat ook mogelijk. Ook is het leuk om mee te doen met de conversatiegroep, daar ontmoet je andere vrouwen en het is er gezellig. Weer een stapje verder is de taalles, waar het geen conversatiegroep is maar echt alleen les. Helaas zijn die bijeenkomsten maar één keer in de week. Eenmaal per week les is te weinig. Nederlands is best een moeilijke taal om te leren en daar heb je tijd voor nodig. Hoe meer tijd je aan de lessen kunt besteden, hoe beter en sneller je Nederlands leert.'

Iedere dag loopt Nazife een uur om haar lessen te kunnen volgen. Het Noorderpoortcollege is namelijk niet in de buurt waar de vrouwen wonen. Dat blijkt een groot probleem. Door die grote afstand gaan de meeste vrouwen niet naar het college, ook al kunnen ze het lesniveau aan. 'Vervoer is een groot probleem voor veel vrouwen', zegt Aysa. 'Elke dag met de bus gaan is te duur, dat kunnen de gezinnen niet betalen. Het gevolg is dat de vrouwen met de lessen stoppen en dat is heel jammer. We zijn allemaal erg tevreden met de lessen en leren er heel wat van. Dit probleem moet echt worden opgelost.'

Soms gaat er tijdens de lessen wel eens wat mis. Verschillen in normen en waarden zijn vaak de oorzaak. 'Op een dag hielp een Iraakse man een Surinaamse vrouw met haar fiets', vertelt Rabia lachend. 'Een vriendelijke man, maar de Turkse en Marokkaanse vrouwen kwamen meteen op me af. Ze maakten zich zorgen; misschien zou die man hen ook willen helpen en aanraken. Volgens ons islamitisch geloof mag dat niet. Ik wist niet goed hoe ik dat moest oplossen. Ik wilde de man niet voor het hoofd stoten, maar ik wilde onze vrouwen ook niet bang maken. Toen ben ik met de andere begeleidster gaan praten. Zij wist het. Ze stapte op hem af en legde hem alles uit. We bedankten hem voor zijn hulp en hij begreep het misverstand wel. Iedereen was opgelucht.'

'Eigenlijk verschillen mensen niet zo van elkaar', zegt Aysa. 'We hebben allemaal onze eigen gebruiken, door ons geloof of onze cultuur. Maar als je het aan elkaar uitlegt en respect voor elkaar hebt, hoeft er niets mis te gaan. Dat is ook het idee achter het project: samen uit, samen thuis in Nederland.'

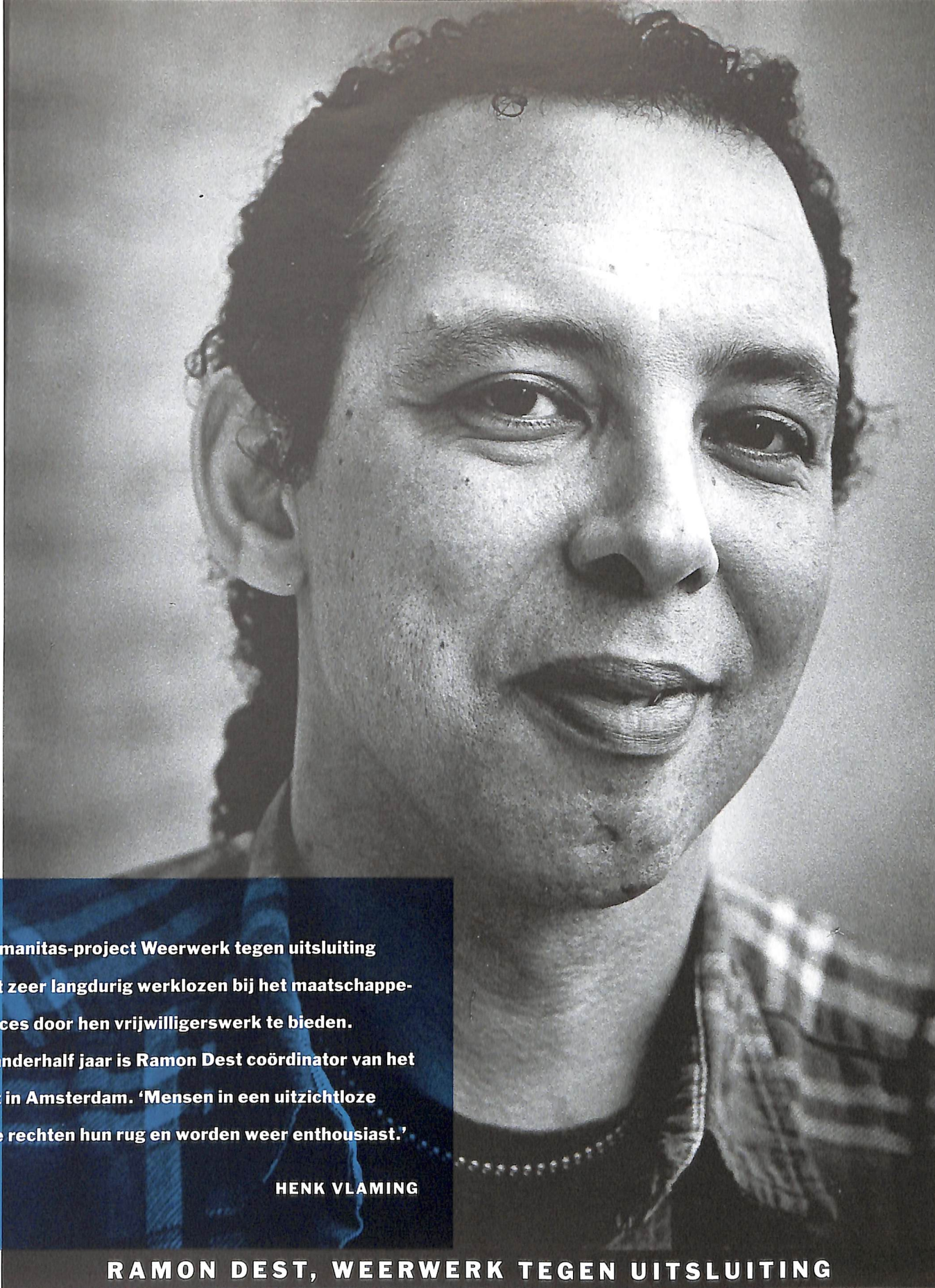

Foto: Henk Thomas

Het Humanitas-project Weerwerk tegen uitsluiting betreft zeer langdurig werklozen bij het maatschappelijk proces door hen vrijwilligerswerk te bieden. Sinds anderhalf jaar is Ramon Dest coördinator van het project in Amsterdam. 'Mensen in een uitzichtloze situatie redden hun rug en worden weer enthousiast.'

HENK VLAMING

RAMON DEST, WEERWERK TEGEN UITSLUITING

'IK HEB MENSEN GEHAD DIE helemaal stuk zaten, maar die nu blij zijn met het vrijwilligerswerk dat ze doen. Alleen al omdat zij zich gewaardeerd voelen. Waardering voor je prestaties, daar draait het vaak om. De doelstelling van

het project Weerwerk tegen Uitsluiting is om zeer langdurig werkzoekenden weer zelfvertrouwen, zelfrespect en maatschappelijke binding te geven. Dat gebeurt door hen in contact te brengen met vrijwilligerswerk. Dit project is voor

■ **Ramon Dest: 'Er wordt vaak neergekeken op langdurig werkzoekenden'**

mensen die tien en soms zelfs twintig jaar niet gewerkt hebben. Zij hebben totaal geen binding meer met de maat-

'Ze reichten hun rug'

schappij en van hun sociale vaardigheden is weinig meer over. Over het algemeen hebben zij een lage of helemaal geen opleiding. Ze brengen de dag door met rondhangen en nietsdoen.

Vaak wordt er op hen neergekeken. Het zijn lui lakken, denkt men vaak, ze willen niet werken. Maar zij zijn niet anders dan jij of ik. Er zitten heel getalenteerde mensen tussen. Ze hebben vroeger wel geprobeerd om te werken, maar ze hebben tegenslag gehad. Als het niet lukt kan je zelfvertrouwen heel snel dalen, zo diep dat je niets meer durft te on-

'Je omgeving accepteert het niet als je geen betaald werk doet'

dernemen. Als je het jaren niet meer doet, weet je op het laatst ook niet meer hoe het moet. Werken is dan een bedreiging omdat het je confronteert met je onvermogen. Een heel vervelend proces dat iedereen kan overkomen. Je komt terecht in een vicieuze cirkel en dan moet er iemand zijn die je daaruit helpt. Ik ben zelf ook een poosje werkzoekend geweest. Ik deed weliswaar dertig uur per week vrijwilligerswerk, maar toch vroegen mensen mij nog wat ik voor werk deed.

Schamen

Je omgeving accepteert het niet als je geen betaald werk doet. Het punt is dat mensen zich daarom gaan schamen voor hun werkloosheid. Zij trekken zich terug, beschermd in hun eigen huisje. Op die manier raken zij nog meer geïsoleerd.

Ik neem ze heel serieus. De meeste mensen komen hier niet van harte. Weer zo iemand van een instantie, denken ze, een verlengstuk van de sociale dienst. Aanvankelijk hebben ze geen zin om aan het werk te gaan. Vroeger hebben ze wel geprobeerd om te werken maar dat is niet gelukt. Bovendien hebben ze een uitkering: er wordt voor ze gezorgd. Werkgelegenheidsprojecten zien niets in deze mensen, want de projecten worden afgerekend op resultaat. Je moet

niet tegen deze mensen zeggen dat ze over een jaar een baan moeten hebben, want dat anders hun uitkering wordt gekort. Dan klappen ze helemaal dicht. Elke poging om ze op deze manier aan het werk te krijgen is tot mislukken gedoemd.

Je bereikt meer als je de tijd neemt om naar ze te luisteren, zodat je weet wat er gestagneerd is. Door deze aanpak zijn mensen die totaal buiten de boot zijn gevallen, nu toch bezig met vrijwilligerswerk. Sommigen hebben zelfs een vaste baan gevonden. Je moet ze bewust maken van wat ze kunnen. Maar ze moeten wel de realiteit onder ogen zien. Gelijk een baan met een aanvangssalaris van 3000 gulden netto, dat hoort echt niet tot de mogelijkheden. Er zijn maar heel weinig werkgevers die vertrouwen hebben in mensen die meer dan tien jaar niet gewerkt hebben.

Begrijpelijk, zo'n reactie, maar niet altijd terecht.

Zeer trouw

Langdurig werkzoekenden die vrijwilligerswerk doen zijn zeer trouw terwijl zij er niet eens voor worden betaald. In principe willen ze ook wel werken maar de drempel is zo hoog. Ze zijn daardoor snel geïrriteerd en boos. Dat duidt op gebrek aan zelfvertrouwen. Daarom werk ik eerst aan hun zelfrespect. Ik neem een kandidaat apart en samen gaan we op een rijtje zetten wat de persoon heeft gedaan in zijn leven. Mensen hebben altijd wel iets gedaan, bijvoorbeeld op een kinderboerderij gewerkt. Zo stellen we een curriculum op. Hoe beperkt dat ook is, er is altijd wel iets om bij aan te haken. Mijn taak is om dat eruit te halen. Een van mijn kandidaten fotografeert. Duizenden foto's heeft hij en hij zou de besten kunnen selecteren voor een expositie.

Zodra mensen een paar keer vrijwilli-

'Zodra mensen een paar keer vrijwilligerswerk hebben gedaan, begint het bij ze te leven'

Naam	Ramon Dest
Leeftijd	44
Woonplaats	Amsterdam
Beroep	Maatschappelijk werker
Bijzonderheden	Coördinator Weerwerk tegen Uitsluiting

gerswerk hebben gedaan, merk je dat het bij ze begint te leven. Ze krijgen weer zin, ze worden enthousiast. Ze zien dat er toch leuke dingen zijn in het leven, het doemdenken verdwijnt. Ook kleine problemen kunnen ze weer aan, de rug wordt rechter. Er is weer een lach in hun ogen. Daarvoor doe ik het. In het begin was er een werkervaringsplaats voor onze kandidaten; nu zijn het er veertien. Gelukkig komt er de laatste tijd steeds meer sociaal activeringswerk. Ook groeit het besef dat vrijwilligerswerk een goede manier is om langdurig werkzoekenden uit hun isolement te halen. Ik heb contact met alle rayons van de sociale dienst in de buurt om ze duidelijk te maken dat deze aanpak de enige is die werkt bij zeer langdurig werkzoekenden. Ik probeer dit ook aanhangig te maken bij de lokale politiek. De meeste werkzoekenden liggen onderin de kaartenbakken van de sociale dienst en de arbeidsbureaus. Wat overblijft is een harde kern van werkzoekenden en die kun je alleen helpen met intensieve, individuele begeleiding. Maatwerk is het.

Dat wil niet zeggen dat ik soms niet hard moet zijn. Als ik een afspraak heb gemaakt om 10.00 uur maar de kandidaat komt pas om 11.30 uur, moet hij maar een nieuwe afspraak met mij maken. Wie zich daaraan niet wil aanpassen, moet maar blijven waar hij is. De eerste maanden zijn best moeilijk. De eerste keer dat iemand vrijwilligerswerk doet, is vaak nog schrikken voor de persoon. Maar na de tweede of derde keer komt de ommekeer, dan groeit het besef dat het eigenlijk best leuk is om iets te doen.'

Georganiseerde

'BIJNA EEN JAAR GA IK MET EMILIE regelmatig naar de film of het theater. Of we pakken een terrasje. We hebben al eens een weekend samen gekampeerd. We vinden het alle twee heel gezellig, we zijn eigenlijk vrienden.' De door Marina Schriker beschreven vriendschap is niet van de alledaagse soort. Emilie heeft een psychiatrische achtergrond. Marina is haar vaste maatje. Zij is vrijwilligster van een van de maatjesprojecten van Humanitas, een georganiseerde vorm van vriendschapsondersteuning, doorgaans voor mensen met een psychiatrische achtergrond. Het is vriendschap, geen hulpverlening en dat slaat aan. Marina: 'Ik merk dat Emilie opener wordt en meer zelf onderneemt. Ons contact is daarbij een stimulans geweest.'

Humanitas heeft op verschillende plaatsen in het land zulke maatjesprojecten. Ze helpen mensen met een psychiatrische achtergrond hun sociale netwerk uit te breiden. Bij een maatjesproject wordt een vrijwilliger gekoppeld aan iemand met een psychiatrisch verleden. Het duo onderneemt regelmatig activiteiten, variërend van een terrasje pikken tot een partijtje schaken. De vrijwilliger is geen therapeut of hulpverlener, maar let er wel op dat de buitenwereld geen misbruik maakt van het maatje. Vaak zien (ex-)psychiatrische patiënten alleen lotgenoten en hulpverleners en missen ze andere contacten om op terug te vallen. Het risico is groot dat ze daarom de deur niet meer uitkomen.

Over de drempel

Een maatje helpt hen over de drempel heen en voorkomt dat ze sociaal geïsoleerd raken. Zo vinden ze steun bij hun maatjes en daardoor groeit hun zelfvertrouwen.

Deze aanpak werkt uitstekend, zoals duidelijk wordt uit het verhaal van Emilie, het maatje van Marina: 'We zien elkaar iedere twee weken in het weekend. Het is zo fijn dat Marina zich echt voor mij interesseert. Tijdens wandelingen

'Het zou al heel wat zijn als de mensen niet meer van een terras gestuurd worden'

■ Emilie (links) en haar maatje Marina Schriker zijn dankzij het maatjesproject van Humanitas dikke vriendinnen geworden.

De maatjesprojecten van Humanitas, ondersteuning van mensen met een psychiatrische achtergrond door middel van georganiseerde vriendschap, is zo succesvol dat ook andere doelgroepen ermee geholpen kunnen worden. Humanitas zet deze vorm van vrijwilligerswerk ook in voor dak- en thuislozen.

FRANS VAN ROOIJEN

MAATJES

voeren we lange gesprekken. Zij is een goede vriendin en zij geeft mij zelfvertrouwen.'

De goede resultaten van maatjesprojecten hebben ook andere organisaties geïnspireerd tot deze vorm van vrijwilligerswerk. De Geestelijke Gezondheids Zorg (GGZ) heeft soortgelijke projecten onder de naam vriendendiensten, vaak in samenwerking met Humanitas. Ook tal van andere organisaties hebben de vrijwilliger ontdekt om mensen die in een sociaal isolement dreigen te komen, een steuntje in de rug te bieden. Riagg,

het Rode Kruis, Katholieke activeringswerk, stichting Pandora, stichting Vriendendiensten, organisaties voor dak- en thuislozenzorg en voor verstandelijk gehandicapten hebben maatjesprojecten opgezet. Bekend zijn ook de *buddy* projecten voor aids-patiënten en hiv-geïnfecteerden.

Georganiseerde vriendschap blijkt zo'n succesvolle formule dat Humanitas maatjesprojecten ook van toepassing acht op andere doelgroepen voor wie sociaal isolement een bedreiging vormt. De eerste stap is in Utrecht genomen, waar

A black and white photograph of a woman with curly hair, wearing a light-colored, short-sleeved, ribbed shirt. She is seated at a table outdoors, looking towards the left. On the table in front of her is a white cup and saucer. The background shows a building with a sign that reads "HAD IS MISTERS" and a large umbrella.

Foto: Marten Sandburg/PENN

NR. 4 • mai 1999

A. van Gestel bezoekgroep gedetineerden

Mevrouw A. van Gestel bezoekt regelmatig gedetineerden. Zij is vrijwilligster voor de bezoekgroep gedetineerden van de afdeling Almere-Zeewolde. Zo zorgt zij ervoor dat mensen die zijn opgesloten in contact blijven met de wereld buiten de gevangenis.

Arnold was de eerste gedetineerde, ruim anderhalf jaar geleden, die mij als vrijwilligster werd toegewezen. Hij had al eens een vrijwilliger op bezoek gehad maar dat liep helaas mis. Toch gaf hij bij de staf aan nog steeds bezoek te willen. Voor mij was het allereerste bezoek een dubbele vuurdoop. Ik betrad voor de eerste maal een gevangenis. Bovendien zou Arnold mij kritisch benaderen vanwege zijn eerdere ervaring met een vrijwilliger.

Eerste bezoek

Ik meld me bij de portier waar mijn naam op een lijst van bezoekers staat. Een gevangene vraagt altijd zelf om een bezoek. De aanvraag wordt doorspeeld via de gevangenisstaf aan onze bezoekgroep. De gedachte dat Arnold een bezoek op prijs stelt is een geruststelling. Ik word niet alleen verwacht, mijn komst wordt in principe ook gewaardeerd. Bij aankomst maak ik meteen kennis met alle gevangenisregels voor bezoekers. Mijn tas en jas geef ik af, ik loop door een poortje dat metalen voorwerpen signaleert. M'n spullen leg ik in een hiervoor bestemd kastje, waarna ik naar de bezoeksruimte loop.

Arnold is er nog niet. Hij gelooft gewoonweg niet dat er iemand voor hem komt. Zijn omgeving heeft hem laten vallen, het enige bezoek is een vrijwilliger van de bezoekgroep van Humanitas. Als we eenmaal tegenover elkaar zitten begin ik voorzichtig het gesprek. Er is een aantal codes die ik in acht moet nemen. Zo vraag ik niet naar de reden waarom hij hier zit. Die doet er ook niet toe: ik kom voor hem en niet voor zijn daden. Een andere regel,

gesteld door de bezoekgroep, is dat ik mijn volledige naam en adres niet geef. Dit ter bescherming van de vrijwilliger en om het privéleven af te schermen.

Het gesprek verloopt moeizaam maar langzamerhand ontwikkelt zich toch een conversatie.

Illustratie: Majel

Om dit werk te doen moet je niet bang zijn voor stiltes in een gesprek. Arnold vertelt over zijn handenarbeid. Hij is handig en vindt het fijn om dingen te maken. Ik vertel over hoe het er buiten uitziet. Ik praat over de natuur, de bloemen en de bomen. In een kale ruimte als de gevangenis ziet hij geen natuur. Soms vraagt Arnold iets maar de gesprekken gaan vooral over hem.

Tweede bezoek

Onze gesprekken gaan over ditjes en datjes, over koetjes en kalfjes. Het lijkt onbenullig, maar het is eigenlijk heel wezenlijk voor een gevangene. Die is geïsoleerd van de normale wereld. Bovendien bestaat er binnen de gevangensmuren veel stoerdoenerij en is er geen plaats voor normale zaken. Een gesprek van mens tot mens tussen gevangenen onderling terniet in.

Derde bezoek

We hebben gedurende mijn bezoeken afgesproken elkaar eenmaal in de drie we-

ken te ontmoeten. Eén- of tweemaal per week vindt Arnold teveel. 'Als je eens per drie weken komt, heb ik iets om naar uit te kijken en wordt het niet gewoon', zegt hij. De regelmaat bevalt ook mij. Er is altijd iets om naar te vragen en over te vertellen.

Na een half jaar

In mijn omgeving wordt soms verbaasd gereageerd als ik vertel welk vrijwilligerswerk ik doe. Dit werk is niet zo bekend en ik merk ook dat sommige mensen er negatief tegenover staan. Ik probeer altijd uit te leggen dat het belangrijk is dat ook mensen die zijn opgesloten contact hebben met mensen van buiten. Hoe kunnen we ooit verwachten dat er iets veranderd als we onze handen van hen aftrekken? Gelukkig zijn er ook positieve reacties. Toch vragen veel mensen zich af wat er nou leuk is aan het bezoeken van gedetineerden. Die ontmoetingen zijn interessant: ik weet van tevoren niet met wie te maken zal krijgen. Ik weet weinig over zijn of haar verleden en toch proberen we aan twee kanten vertrouwen op te bouwen. Dat maakt het leuk, hoe zwaar en moeizaam de gesprekken soms verlopen. Als het lukt om met elkaar contact te maken ben ik dik tevreden. Nog altijd ga ik met plezier naar het bezoekuur toe.

Na ruim een jaar

Na ruim een jaar krijg ik een telefoontje dat Arnold is overgeplaatst. Dat hing al tijden in de lucht, dat wist ook Arnold. Ons persoonlijk contact stopt. Arnold zegt dat hij me in ieder geval een kaartje zal sturen. Toch zal er volgens het principe van de bezoekgroep geen contact meer zijn. Als een gestrafte uit de gevangenis wordt ontslagen, is het de verantwoordelijkheid van de vrijwilliger om het contact al dan niet voort te zetten. Mocht hij en ik inderdaad contact willen, dan ontstaat er een nieuwe situatie. Begeleiding van ex-gedetineerden is namelijk geen taak voor een vrijwilliger uit de bezoekgroep, maar iets voor de reclassering.

Kwaliteit van leven

Er zijn nog drie afleveringen van de cursus *Kwaliteit van leven, inleiding tot het humanisme* te beluisteren in het radioprogramma *Kwartier Humanisme* op Radio 5 (17.45-18.00 uur). De aflevering op 10 mei zal gaan over natuur en milieu vanuit een humanistische visie en de uitzending van 17 mei staat in het teken van zorg en menselijke waardigheid. Op maandag 7 juni is de slotuitzending met een nabeschouwing op de serie. De uitzendingen zijn op cassette te bestellen: f 10,- per aflevering of f 40,- voor de complete serie overmaken op giro 9449 van de Humanistisch Omroep, Hilversum o.v.v. *Kwaliteit van leven* onder vermelding van 'serie' of de datum van de betreffende uitzending(en). Meer informatie op teletekst pagina 325 en op www.omroep.nl/human.

Humanisme Actief

Humanisme Actief, een op 22 april verschenen boek, geeft een overzicht van de activiteiten en toekomstplannen van de humanistische organisaties. Dertien humanistische organisaties geven zich via interviews bloot met feiten en visies. Foto's complementeren de verhalen. Rode draad bij alle humanistische organisaties is de mens en zijn ontplooiingsmogelijkheden. De humanistische organisaties vertalen die menselijke benadering naar hun terrein. Of het nu gaat om geestelijke verzorging aan ouderen, ondersteuning van projecten in ontwikkelingslanden of pedagogische adviezen aan kinderen. De mens dient gerespecteerd te worden ongeacht leeftijd, sociale omstandigheden of huidskleur. *Humanisme Actief* kan besteld worden door overmaking van f 19,50 op giro 58 van het Humanistisch Verbond in Amsterdam, o.v.v. publ08.

Ambassadeurs geestelijke verzorging

De afdeling Geestelijke Verzorging Ouderenzorg van het Humanistisch Verbond is een *ambassadeursgroep* gestart om binnen een jaar een aantal formatieplaatsen te bewerkstelligen in instellingen voor gezondheidszorg in Flevoland. Uiteraard wordt ook het netwerk van vrij gevestigde geestelijk verzorgers onder de aandacht gebracht. Mensen die contacten hebben in instellingen of met professionals van instellingen in Flevoland en die een steentje willen bijdragen, kunnen contact opnemen met Karin Pals van de afdeling Geestelijke Verzorging Ouderenzorg van het Humanistisch Verbond, telefoon 020 - 521 9053 (dinsdag en donderdag).

Bemoei je d'r mee Prijs

Op 12 juni wordt in Utrecht tijdens een extra algemene ledenvergadering de *Bemoei je d'r mee prijs* uitgereikt. Jeltje van Nieuwenhoven, voorzitter van de Tweede Kamer en tevens voorzitter van de jury, zal dan bekendmaken welke projecten de prijzen van 10.000, 5.000 en 3.000 gulden in de wacht zullen slepen. Professor Abram de Swaan, hoogleraar Sociologie aan de Universiteit van Amsterdam, zal zijn visie geven op het belang van vrijwilligerswerk voor de kwaliteit van de samenleving, evenals Minister van Sociale Zaken Klaas de Vries. Inlichtingen: Humanistisch Verbond, telefoon 020-5219000.

Humanistisch Kenniscentrum van start

Begin dit jaar is het Humanistisch Kenniscentrum gestart, de denktank van het humanisme in Nederland van waaruit inhoudelijke diensten worden gecoördineerd. Tot voor kort hielden zeven aparte humanistische instellingen zich bezig met onderzoek en onderwijs. Zij werken nu samen in het Kenniscentrum. Het Kenniscentrum zal scholing, conferenties, publicaties en andere diensten gaan verzorgen en aanbieden. De komende jaren wil het Kenniscentrum zich concentreren op een paar brede thema's: burgerschap, zorg en *zelf*. Er zijn plannen in de maak voor projecten die op deze thema's gebaseerd zijn. De komende maanden zal een onderzoeker in kaart brengen welke concrete plannen en behoeften er zijn en welke expertise waar aanwezig is. De balans van deze aanloopfase wordt opgemaakt in september. In het Kenniscentrum werken samen: de Universiteit voor Humanistiek, het Pedagogisch Studiecentrum HVO, de stichting Socrates, het Humanistisch Archief, het Humanistisch Studiecentrum Nederland en de tijdschriften Praktische Humanistiek en Rekenschap. Het Kenniscentrum wordt gefinancierd door HV, Humanitas en Hivos. Het Humanistisch Kenniscentrum is gevestigd aan de Van Asch van Wijckskade 28, 3512 VS Utrecht. Telefoon 030 - 239 0113 (André Hielkema of Hans van Deukeren), e-mail AHi@uvh.nl.

Humanistische zomerschool

Ook in 1999 wordt de humanistische zomerschool gehouden. Die bestaat uit een zomerse midweek waarin een onderwerp van verschillende kanten wordt belicht met behulp van inleiders. Iedere deelnemer heeft de beschikking over een eenpersoonskamer. Voor sommige thema's ontvangen de deelnemers vooraf teksten. Belangstellenden kunnen een informatiefolder aanvragen bij het Humanistisch Verbond, telefoon 020 - 521 9000.

De Kostbare Mens op cassette

Visueel gehandicapten kunnen het boek *De kostbare mens. Inleiding tot het humanisme* beluisteren op cassette. De cassettes kunnen worden geleend bij bibliotheek Le Sage ten Broecke in Nijmegen, telefoon 024 - 378 2626. Zoals bij iedere bibliotheek geldt bij het uitlenen: wel eerst even lid worden.

Kampeerweekeinde Jonge Humanisten

Heb je lef, ben je creatief en nieuwsgierig, hou je van kamperen en heb je zin om samen met andere jonge mensen bezig te zijn met ambities, toekomst-dromen en loopbanen? Dan ben je meer dan welkom op het kampeerweekeinde van de Jonge Humanisten (13 t/m zondag 16 mei in Didam). Op het programma staan forum, carrièrespel, improvisatietheater, lezing, succesverhalen vertellen, swingen, kampvuur en lekker wandelen. Kosten: f 75,- (inclusief maaltijden). Inlichtingen en aanmelding: telefoon 071 - 513 0513.

Peter van der Meer/Speer Fotografie

■ Op 25 maart kwamen alle Humanitas-vrijwilligers die werken aan een van de projecten Home-Start bij elkaar. Onder de aanwezigen was Margareth Harris, de Britse grondster van deze vorm van opvoedingsondersteuning.

In Den Haag krijgt Humanitas te maken met de problemen die horen bij een grote stad, zoals vereenzaming en verwaarlozing. Voortdurend biedt de afdeling Haagland uitkomst met nieuwe activiteiten. Daardoor weten niet alleen zorgvragers maar ook welzijnsinstellingen en de gemeente Humanitas te vinden. 'Is een project zelfstandig dan laten we het los.'

AGEETH BLEEKER

Foto: Henk Thomas

Afdeling Haagland onmisbaar in de grote stad

'DE AFDELING ZIT IN DE LIFT voor mijn gevoel. Bestuurlijke zaken die lastig waren zijn uitgezocht, er is duidelijkheid en we kunnen nu taakgericht werken', zegt Marjan Duijm, voorzitter van de afdeling Haagland. 'Wat mij aanspreekt is de ongelofelijke veelzijdigheid, het enorm brede spectrum van activiteiten', zegt Peter de Ruiter, mede-bestuurslid van de afdeling. 'Soms zijn projecten nog plannen, anderen zijn in uitvoering. Ook zijn er projecten die een zelfstandig leven leiden. Is een project zelfstandig genoeg, dan laten we het los. Dat is onze filosofie.' 'En/of wanneer het financiële risico te groot is', vult Duijm aan.

Vrijwel alle projecten van de afdeling Haagland worden in samenwerking met andere instellingen opgezet en uitgevoerd. Ze trekken de nodige aandacht en dat komt mede door Humanitas zelf. De afdeling stuurt regelmatig persberichten die zorgen voor publiciteit in de Haagse media.

Home-Start

Bij diverse projecten is de gemeente betrokken, veelal als subsidiegever. Dat is bijvoorbeeld het geval bij Home-Start, een vrijwilligersproject voor opvoedingsondersteuning. In Den Haag voert Humanitas dat uit in samenwerking met Stichting Gezondheidscentra Den Haag. De stichting stuurt cliënten door naar Humanitas en de afdeling zet vrijwilligers in. De coördinator houdt spreekuur in een van de centra in de Schilderswijk.

In Den Haag krijgt Humanitas veel te maken met problemen die horen bij een grote stad. Bijvoorbeeld ouderen die thuis blijven wonen en voor hun verzorging zijn aangewezen op vrienden en familie, ook wel mantelzorgers genaamd. Voor hen is het project Ruggesteun opgezet.

'Er zijn veel mantelzorgers die helemaal niet opvallen', zegt de Ruiter. 'De zorg domineert hun leven. Landelijk zijn er ongeveer 600.000 mantelzorgers, in Den Haag zo'n 40.000. Ik vind Ruggesteun een van onze belangrijkste projecten omdat je dit probleem overal tegenkomt. Heel veel mensen in de omgeving van mantelzorgers worden beïnvloed door de situatie. Het is een groot en niet erkend probleem.'

Marjan vult aan: 'Dat ontstaat mede door het overheidsbeleid, dat erop gericht is mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen. Ook wil de overheid mensen steeds meer op hun eigen plek benaderen.' Maar dat is niet zo gemakkelijk, weet Humanitas uit ondervinding. Duijm vervolgt: 'De vele migranten zijn moeilijk te bereiken voor reguliere zorgorganisaties. Voor het project Ruggesteun hebben we een consulent aangesteld. We werken samen met andere vrijwilligersorganisaties en Thuiszorg, een belangrijke bron van informatie. De vrijwilligers werven we voornamelijk via verzorgingshuizen.'

Moskeeën

De gemeente vroeg Humanitas om twee mensen in deeltijd aan te stellen die als

■ Marjan Duijm en Peter de Ruiter van de afdeling Haagland. In Den Haag heeft Humanitas te maken met problemen die horen bij een grote stad

intermediair konden optreden tussen migranten en hulpverlenende instanties. Deze twee medewerkers werken bijvoorbeeld in moskeeën. Het is belangrijk, vindt De Ruiter. 'Want meestal merk je pas achteraf dat mensen problemen hebben.'

Een ander typisch grote-stadsverschijnsel zijn de dak- en thuislozen. Ook daar is Humanitas van de partij. De gemeente De Haag heeft Humanitas gevraagd minimaal twee keer per jaar een gesprek met dak- en thuislozen te organiseren. Daarvoor is een platform gecreëerd waarin dak- en thuislozen praten met de wethouder. 'We willen een dagactiviteitencentrum opzetten voor dak- en thuislozen', zegt de voorzitter.

In Den Haag is de samenwerking tussen diverse humanistische instellingen zo goed, dat een gemeenschappelijk centrum gaan oprichten. Duijm: 'Belangrijk voor onze cliënten is dat ze één loket hebben voor alle vragen. Dat is ook onze doelstelling. Daarnaast gaan we enkele gezamenlijke activiteiten opzetten. In het centrum komt ook een ruimte voor vrijwilligers waar ze bijvoorbeeld cursussen kunnen volgen of koffie drinken en ervaringen uitwisselen. Er zijn al financiële toezeggingen en er is inmiddels een aanvraag voor startsubsidie gedaan bij Humanitas en het Humanistisch Verbond. We hopen voor de zomer met het centrum te kunnen beginnen.'

Agenda

- 6 mei **Akropolisberaad**, bijgewoond door afgevaardigden van de dagelijks besturen van de werkstichtingen en het Landelijk Bureau. Plaats: Akropolis in Rotterdam. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas (Wanda van Doorne), telefoon 020 · 523 1100.
- 10 mei Bijeenkomst **Groot Managementteam** in conferentiecentrum De Eenhoorn in Amersfoort. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas (Wanda van Doorne), telefoon 020 · 523 1100.
- 10 mei **Cursus Kwaliteit van leven**, inleiding tot het humanisme uitgezonden in het Kwartier Humanisme op Radio 5 (17.45-18.00 uur). Thema: natuur en milieu vanuit een humanistische visie. Inlichtingen: teletekst pagina 325 of www.omroep.nl/human.
- 17 mei **Cursus Kwaliteit van leven**, inleiding tot het humanisme uitgezonden in het Kwartier Humanisme op Radio 5 (17.45-18.00 uur). Thema: zorg en menselijke waardigheid vanuit een humanistische visie. Inlichtingen: teletekst pagina 325 of www.omroep.nl/human.
- 29, 30 mei Eerste module **Bestuurderscursus**. Plaats: Conferentieoord Kerk en Wereld in Driebergen. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas (Ton van den Brink), telefoon 020 · 523 1100.
- 31 mei **OR/Overleg OR-bestuurder**. Inlichtingen: Wim Raster, telefoon 070 · 358 4284.
- 3 juni Bijeenkomst **Districtsraad Zuidwest**. Inlichtingen: Humanitas District Zuidwest, telefoon 070 · 3584284.
- 5 juni **Open dag Universiteit voor Humanistiek**. Inlichtingen: Universiteit voor Humanistiek, telefoon 030-2390100.
- 7 juni Slotuitzending **cursus Kwaliteit van leven**, inleiding tot het humanisme uitgezonden in het Kwartier Humanisme op Radio 5 (17.45-18.00 uur). Inlichtingen: teletekst pagina 325 of www.omroep.nl/human.
- 7 juni Bijeenkomst **Groot Managementteam**. Plaats: Conferentiecentrum de Eenhoorn in Amersfoort. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas (Wanda van Doorne), telefoon 020 · 523 1100.
- 10 juni Tweede trainingsdag t.b.v. het ontwikkelingstraject voor de PR-campagne in 2000, bedoeld voor **district Zuid** op het districtskantoor in Eindhoven van 13.30 tot 21.00 uur. Inlichtingen: Humanitas district Zuid (Jeanne van Beers), telefoon 040 · 213 0711.
- 12 juni **Uiterste inzenddatum 'Geluk voor jong en oud'**, iedereen, vooral kinderen onder de 13 en mensen boven de 50 jaar, wordt uitgenodigd een tekening, opstel of gedicht te maken over 'geluk' in het kader van 1999, het Internationale Jaar van de Ouderen. Inzendingen op A4 met vermelding van naam, leeftijd en adres kunt u sturen naar Humanistisch Verbond, Postbus 75490, 1070 AL Amsterdam. Inlichtingen: Humanistisch Verbond (Petra Smits), telefoon 020 · 521 9040.
- 12 juni **Introductiedag** voor nieuwe en aanstaande vrijwilligers en betaalde krachten van Humanitas. Plaats: Landelijk Bureau van Humanitas in Amsterdam. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas (Ton van den Brink), telefoon 020 · 523 1100.
- 17 juni **Bijeenkomst Hoofdbestuur**. Plaats: Landelijk Bureau Humanitas. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas (Wanda van Doorne), telefoon 020 · 523 1100.
- 19 juni **Nationale Burendag**. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas, Burendag-secretariaat, telefoon 020 · 5231177.
- 28 juni - 2 juli **Vakantiereis naar Zuidlaren**, georganiseerd voor leden van afdeling 't Gooi, bewoners van zorgcentrum Gooiers Erf en de aanleunwoningen. Inlichtingen: mevrouw T. van den Heuvel, telefoon 035 · 624 78 13.
- 12-16 juli Humanistische Zomerschool in Havelte. Thema: **Een kennismaking met humanisme**. Inlichtingen: Humanistisch Verbond, telefoon 020 · 321 9000.
- 19-23 juli Humanistische Zomerschool in Orvelte. Thema: **Rijk zonder geld**. Inlichtingen: Humanistisch Verbond, telefoon 020 · 321 9000.
- 26-30 juli Humanistische Zomerschool in Huissen. Thema: **Humanisme, lichaam en ratio**. Inlichtingen: Humanistisch Verbond, telefoon 020 · 321 9000.

Lezersonderzoek

14.500 lezers van Van Mens tot Mens krijgen deze maand het verzoek om mee te werken aan het lezersonderzoek van Van Mens tot Mens. De redactie wil weten wat uw mening is over het tijdschrift. Welke rubrieken leest u het liefst, welke informatie mist u? Leest hij het blad intensief, oppervlakkig of niet? En laat u het anderen lezen? Ook wil de redactie graag meer weten over het profiel van de lezers. Erica Derby, stagiaire op het landelijk bureau, zal de onderzoeksgegevens uitwerken in een rapport. De onderzoeksresultaten kunnen van invloed zijn op de bladformule. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas (Jacqueline Kenkel), telefoon 020 - 523 1100.

Bestuurderscursus

In het weekend van 29 en 30 mei start de eerste module van de nieuwe bestuurderscursus. Uit de evaluatie van de eerste serie cursussen in 1998 blijkt dat de deelnemers de cursus als zeer bruikbaar en interessant ervaren. Elke module schenkt aandacht aan houding en bestuurlijke vaardigheden, gekoppeld aan een bestuurlijk thema. In module één staan identiteit en motivatie centraal. De tweede module staat in het teken van de visie op vrijwilligersbeleid vanuit de identiteit van Humanitas. Module drie gaat over beleid maken en hoe een beleidsplan en werkplan worden opgezet. In de vierde module staat samenwerken, acquireren en fondsenwerving centraal. In de laatste module komt, in overleg met de deelnemers, een aantal zaken uit de vorige modules terug om op een dieper niveau te worden behandeld. De bestuurderscursus vindt plaats in Conferentiehoeve Kerk en Wereld in Driebergen. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas (Ton van den Brink), telefoon 020 - 523 1100.

Werkbezoek Postcode Loterij

Welke afdelingen, stichtingen of projecten van Humanitas willen een kleine delegatie van medewerkers van de Nationale Postcode Loterij ontvangen voor een werkbezoek? Humanitas is één van de organisaties aan wie een deel van de opbrengst uit de Sponsorloterij ten goede komt. Door werkbezoeken te brengen kunnen medewerkers van de NPL de deelnemers aan de loterij nog beter inlichten over het werk van Humanitas. Het Landelijk Bureau Humanitas stelt voor hen een programma samen. Inlichtingen en aanmelding: Landelijk Bureau Humanitas (Wanda van Doorne/Bart Schenke), telefoon 020 - 523 1100.

Introductiedag

Op zaterdag 12 juni organiseert het Landelijk Bureau een introductiedag voor nieuwe en aanstaande vrijwilligers en betaalde krachten van Humanitas. Tijdens deze dag biedt Humanitas een kijkje in de keuken. Zoals gebruikelijk houdt een spreker een algemene inleiding en belichten drie Humanitas-medewerkers in workshops drie activiteiten van Humanitas. De dag vindt plaats op het Landelijk Bureau van Humanitas in Amsterdam. Inlichtingen te krijgen bij Ton van den Brink van het Landelijk Bureau Humanitas, telefoon 020 - 523 1100.

Humanitas Jaarverslag 1998

Op dinsdag 1 juni verschijnt het jaarverslag 1998 van Humanitas. Ook de activiteiten van de (werk)stichtingen worden belicht. Alle geledingen van Humanitas zullen een exemplaar ontvangen. Inlichtingen: Landelijk Bureau Humanitas (Els Meijers/Marjolein Klaasman), telefoon 020 - 523 1100.

Voorraad Van Mens tot Mens

Van bijna alle nummers van Van Mens tot Mens zijn nog kosteloos exemplaren verkrijgbaar op het landelijk bureau. Van Mens tot Mens kan bijvoorbeeld worden uitgedeeld aan bezoekers van informatiemarkten, aspirant vrijwilligers en andere belangstellenden. Inlichtingen: redactie Van Mens tot Mens (Els Meijers), telefoon 020 - 523 1100.

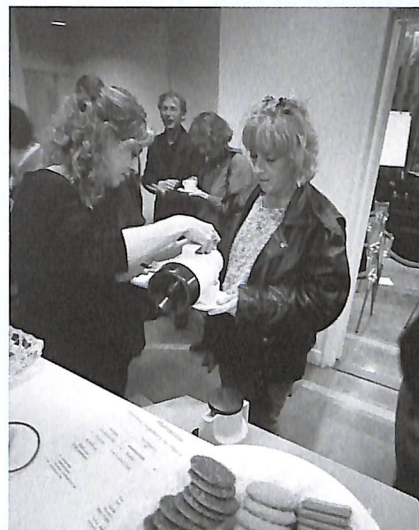

Foto: Henk Thomas

■ De vrijwilligersdagen van Humanitas trekken altijd volle zalen.

Het Schriftje

Op het landelijk bureau werkt men aan voorbereidingen van het project *Het Schriftje*. Het Schriftje is een van oorsprong Frans project en is door welzijnsorganisaties in verschillende Europese landen overgenomen. Het Schriftje is een middel om iedereen, dus ook zij die anders niet zo snel gehoord worden, de kans te geven om op te schrijven hoe hun leven eruit ziet. Waarvan wordt men boos, blij, verdrietig en gelukkig? Welke toekomstwensen heeft men? Ondanks de vele wetenschappelijke studies naar geluksbeleving, blijven er aspecten die weinig aandacht krijgen. Mensen uit alle sociale groepen en alle leeftijdsklassen hebben hun eigen verhaal. Humanitas wil de mooie, verrassende, ontroerende, schokkende of juist voorspelbare verhalen bundelen. Die moeten een beeld opleveren van het leven in Nederland rond de eeuwwisseling. Het Schriftje kan een rol spelen bij bestaande projecten, zoals Vriendschappelijk Huisbezoek. Cliënten van Humanitas kunnen langs die weg zelf hun bijdragen in Het Schriftje schrijven. Ook alle leden en vrijwilligers worden in de gelegenheid gesteld hun verhaal bij te dragen. Informatie: Landelijk Bureau (Hellen Köhler), telefoon 020 - 523 1100.

Nieuws van de PR-Campagne

Wervingsplannen

In de tweede ronde van de workshops worden de deelnemers getraind in het maken van een campagneplan voor vrijwilligers en leden. Dat is een eerste aanzet voor het maken van een wervingsplan. Een van de wervingsmogelijkheden is het voeren van een *direct-mail actie*. Tijdens de workshops zal daar uitgebreid op in worden gegaan. In de loop van de komende maand ontvangen alle afdelingssecretariaten de workshopmap zodat ook die afdelingen die geen afvaardiging naar de workshops hebben gestuurd op de hoogte zijn van de campagne en een afdelingsplan kunnen opstellen. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de campagne helpdesk: maandag tot en met donderdag landelijk bureau 020 - 523 1100 (Wendy Maas en Jacqueline Kenkel).

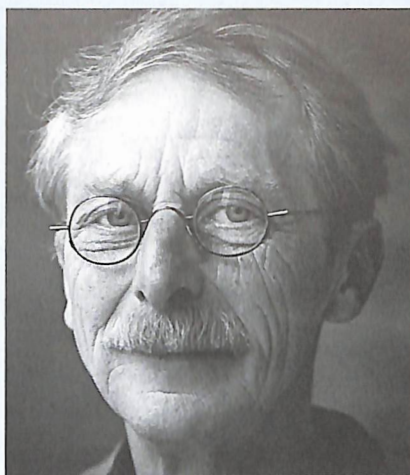
Vragen

Uitkeringen en vrijwilligerswerk

Mijn zwager heeft een uitkering maar hij wil graag vrijwilligerswerk doen. Kan dat?

Zowel de Algemene Bijstandswet als de Werkloosheidswet biedt mogelijkheden voor uitkeringsgerechtigden om vrijwilligerswerk te verrichten, maar uitkeringsgerechtigden zouden vaak niet goed op de hoogte zijn van de mogelijkheden. Zo bestaat bij veel uitkeringsgerechtigden angst voor negatieve financiële consequenties (een korting op de uitkering) als zij vrijwilligerswerk aanvaarden. De premie die bepaalde bijstandsgerechtigden van gemeenten krijgen als zij vrijwilligerswerk aanvaarden (in het kader van sociale activering) wordt niet gekort op de bijstandsuitkering. Die verruiming is opgenomen in een wetsvoorstel (de Veegwet 1998), dat inmiddels door de Tweede Kamer is aangenomen.

Maar inderdaad zijn er wel enkele onduidelijkheden op dit gebied. Op verzoek van de minister van Sociale Zaken is onlangs onderzoek gedaan naar de belemmeringen voor uitkeringsgerechtigden om vrijwilligerswerk te verrichten. Het rapport constateert dat vrijwilligerswerk voor uitkeringsgerechtigden een positief effect kan hebben op de kans om een betaalde baan te vinden en dat vrijwilligerswerk kan voorkomen dat werklozen in een sociaal isolement terechtkomen. Maar het rapport belicht ook een aantal knelpunten. Er is er onduidelijkheid over de uitvoering van de regels op dit gebied. Het blijkt dat gemeentelijke sociale diensten en de uitvoeringsinstellingen in de sociale zekerheid de regelgeving rond vrijwilligerswerk niet altijd eenduidig interpreteren. De voorlichting aan uitvoerders, uitkeringsgerechtigden en organisaties moet daarom beter. En tenslotte wordt een tekort aan financiële middelen geconstateerd voor onkostenvergoedingen en de scholing of begeleiding van vrijwilligers. De onkostenvergoedingen moeten worden betaald door de vrijwilligersorganisaties zelf. De kosten voor scholing en begeleiding van uitkeringsgerechtigde vrijwilligers kunnen gemeenten eventueel financieren met geld uit het Werkfonds inschakeling werkzoekenden, dat onder meer is bedoeld voor de sociale activering van uitkeringsgerechtigden.

■ Juridisch medewerker mr. Ton van den Brink

WAO in het buitenland

Ik heb toestemming van het Gak om met behoud van mijn WAO-uitkering in het buitenland te gaan wonen. Heeft dat gevolgen voor mijn AOW-pensioen als ik straks 65 ben?

Volgens de huidige regels bent u verplicht verzekerd voor de AOW, zolang uw WAO-uitkering tenminste 35 procent van het bruto-minimumloon bedraagt. Dit betekent dat u nu nog gewoon AOW-rechten opbouwt. Dat gaat echter per 1 januari 2000 veranderen. Het kabinet heeft besloten met ingang van die datum de WAO-verzekering voor mensen die in het buitenland wonen geheel af te schaffen. Reeds verworven rechten blijven wel gehandhaafd. Zodra u 65 wordt zult u echter per niet-verzekerd jaar een korting op het AOW-pensioen krijgen van 2 procent. Een volledig AOW-pensioen wordt namelijk met 2 procent per jaar (vanaf de 15-jarige tot de 65-jarige leeftijd) opgebouwd. Als u die korting wilt voorkomen, zult u vanaf het jaar 2000 een vrijwillige verzekering voor de AOW moeten afsluiten. De premie die u daarvoor moet betalen, hangt af van uw inkomen. Voor meer informatie kunt u terecht bij de Sociale Verzekeringsbank in uw regio.

AOW in het buitenland

Mijn zoon heeft een paar jaar in het buitenland gewerkt. Hij wil er na zijn contract nog een half jaar blijven wonen. Hoe zit dat met zijn sociale verzekering?

Iedereen die in Nederland woont is in principe verplicht verzekerd voor de

volkverzekeringen AOW, Anw (Algemene nabestaandenwet) AKW (kinderbijslagwet) en AWBZ (Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten). Als mensen naar het buitenland vertrekken vervalt die verzekeringsplicht. In de loop der jaren zijn op deze hoofdregel echter steeds meer uitzonderingen gekomen. Het kabinet wil nu strakker gaan vasthouden aan de oorspronkelijke doelstelling van de volksverzekeringen: alleen wie in Nederland woont is verzekerd. Dat betekent dat AOW-ers, WAO-ers of mensen met een Anw-uitkering die in het buitenland wonen vanaf 1 januari 2000 niet langer verplicht verzekerd zijn voor de Nederlandse volksverzekeringen. Vanaf die datum hoeven zij geen premie voor de volksverzekeringen meer te betalen, maar zij bouwen dan ook geen nieuwe uitkeringsrechten meer op. Wel behoudt men een reeds toegezegde uitkering. Men kan zich in het buitenland overigens wel vrijwillig bijverzekeren. Ook is men in het buitenland niet langer verzekerd voor de AKW en de AWBZ. Er zijn ook mensen die in Nederland wonen en die een langlopende buitenlandse sociale verzekeringsuitkering ontvangen; die mensen moesten tot nu toe zowel in het buitenland als in Nederland premies afdragen. In de plannen van het kabinet krijgen zij in bepaalde gevallen vrijstelling van de Nederlandse verzekeringsplicht.

Colofon

Van Mens Tot Mens is het tijdschrift van Humanitas Nederlandse vereniging voor maatschappelijke dienstverlening en samenlevingsopbouw.

Adres Postbus 71 1000 AB Amsterdam

Telefoon 020 - 523 11 00

Fax 020 - 622 73 67

Postgiro 582000

Abonnementen f 20,- per jaar

ISSN-nr. 0166-1124

Aanmelding voor lidmaatschap schriftelijk bij het Landelijk Bureau van Humanitas, Postbus 71, 1000 AB, Amsterdam. Postgiro ledenadministratie 294050

Redactie Jacqueline Kenkel, Michael Kerkhof, Els Meijers, Henk Vlaming

Medewerkers Ageeth Bleeker, Ton van den Brink, Bamber Delver, Omke Oudeman, Max Paume, Frans van Rooijen, Mariano Slutzky, Henk Thomas

Vormgeving Casper Klaasse, Hans Klootwijk

Illustratie Majel

Foto omslag Henk Thomas

Druk Boom Planeta

Humanitas

Humanitas doet er wat aan

Duizenden vrijwilligers georganiseerd in 80 lokale afdelingen werken mee aan een samenleving waarin voor iedereen plaats is. Steun, hulp en zorg op basis van gelijkwaardigheid.

Humanitas-vrijwilligers werken mee aan o.a.: vrijwillige thuiszorg, steun bij rouw, home-start (gezinsbegeleiding), kindervakantiekampen en vakanties bij gastgezinnen, budgetbeheer, maatschappelijke begeleiding voor vluchtelingen.

Doet u mee?

Informatie

Humanitas, telefoon 020.5231100

fax 020.6227367, email info@lb.humanitas.nl

bezoekadres Sarphatistraat 4, 1017 WS Amsterdam

Nalaten is iets heel anders dan nalatigheid

Bij een overlijden moet er snel heel veel geregeld worden. Dat gaat veel gemakkelijker als u zelf al maatregelen heeft genomen. Maar veel mensen vinden het moeilijk of onaangenaam om zulke maatregelen te treffen.

Het Steunfonds Humanisme heeft betrouwbare, ervaren mensen die u kunnen helpen. Als uw executeurtestamentair bespreken ze met u hoe uw laatste wil er uit moet komen te zien. En uiteindelijk dragen ze ook nog zorg voor punctuele uitvoering.

Het Steunfonds Humanisme is opgericht door het Humanistisch Verbond. Het Humanistisch Verbond strijdt voor een humane, tolerante samenleving. Vraag gerust meer informatie, telefonisch op nummer (020) 521 90 00 of met de onderstaande bon.

STEUNFONDS
Humanisme

JA ik wil meer informatie over een executeur-testamentair van het Steunfonds Humanisme.

naam

v / m

adres

pc / plaats

telefoon

M

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar:
Steunfonds Humanisme, Antwoordnummer 10938,
1000 RA Amsterdam

n a t i o n a l e

Buren dag

U bent in 1999 toch ook van de partij?!

Goede burenzorg - beter wonen - Beste Buur

24 april lokale verkiezingen van de Beste Buur 19 juni Nationale Burendag, landelijke manifestatie en verkiezing van de Beste Buur van Nederland

Bel voor informatie of een draaiboek met het Burendagsecretariaat (020) 523 1177

Een initiatief van **Humanitas** en **aedes** vereniging van woningcorporaties